

"Les hores extra són delictes socials"

Aquesta és una de les noves idees que, del 17 al 20 de març, es discutiran en el X Congrés de la UGT de Catalunya. El secretari general d'aquest sindicat, Josep M. Àlvarez, n'explica les noves propostes i parla de la situació del sindicalisme al tombant de segle.

Hi ha cap fórmula que permeti de reduir veritablement l'atur?

—Hi ha una dada que em va deixar astorat. Eren les estadístiques de mitjana de cotxes que es fan a la Seat per treballador, cada any. El 1986, era de 19 cotxes l'any per treballador. El 1996 la xifra era de 59. No sols hi ha l'augment, sinó la reducció de la plantilla. En vist d'això, què has de fer? Doncs protegir el treball, que cada dia serà un bé més escàs.

Cal una nova cultura de l'ètica del treball. En aquest sentit, per exemple, volem introduir la proposta de considerar les hores extres un delictes social. És una mesura destinada a suscitar debat social. També hi ha més qüestions com, per exemple, la de la fiscalitat, considerada un element per a premiar les empreses que tenen mà d'obra intensiva. No es pot tractar igual les empreses que no tenen mà d'obra intensiva i les que sí que en tenen. No dic pas que sigui una proposta nostra, però, a mi, cada vegada em sembla més raonable de plantejar-nos impostos sobre les noves tecnologies.

—*Impostos sobre les màquines?*

—Efectivament. És una manera de reequilibrar la situació del país. La CEOE només parla en termes de rebaixa de les cotitzacions de la seguretat social i, com és evident, per nosaltres, això no és acceptable. Sé que tot això és molt complicat, però el fet que ho sigui, no ens ha d'impedir de parlar-ne. Ens trobem en uns moments de canvi extraordinari, no solament pel canvi de segle, i, què coi!, potser tots ens trobem una mica anquilosats, i els sindicats també...

—*Però, d'alguna manera, fa l'efecte que els sindicats no tant... Com si féssiu de laboratori d'idees. Com és això?*

—Perquè tothom pensa molt en els vots, sobretot governs i partits polítics. Potser des del punt de vista de la dreta té una certa raó de ser —per alguna cosa són conservadors—. Tinc l'esperança que l'esquerra, ara que es troba a l'oposició, podrà fer una mica aquest paper. És una llàstima que no ho hagués fet

quan era al govern. Des d'aquest punt de vista, es fan algunes aportacions interessants... Hi ha aquest document que han signat l'Esquerra Republicana, Iniciativa per Catalunya i el PSC, que crec que és un element esperançador.

Des d'aquest punt de vista, el govern francès fa una aportació històrica al canvi de la Unió Europea, amb independència del partit que tingui la responsabilitat de poder. Des de les associacions de progrés de la UE hem de veure amb moltíssima simpatia les coses que fa el govern de Jospin.

—*Creu que és pel cas francès, que ara se'n parla a l'estat espanyol, de tot això?*

—No en tinc cap dubte. Mira, hi ha una cosa molt significativa. Nosaltres fa dos anys, dos o tres dies abans de les eleccions que va guanyar el PP, vam mantenir una entrevista amb el president Pujol. Li vam plantejar una proposta molt semblant, a la que discutim ara. Fins que no es va plantejar la cimera última de Luxemburg, no va

haver-hi manera d'obrir camí.

Tot plegat és trencar, d'alguna manera, el que se n'ha dit el pensament únic. I es va trencant, el va trencant Jospin, Blair —d'una altra manera, però— i alguns altres països de la UE que són governats o influïts per socialdemòcrates, com el cas d'Itàlia o els dels Països Baixos.

—*Sobre la cimera del Treball a Luxemburg, el govern espanyol sembla que vol canviar el mal efecte*

"El govern francès fa en aquests moments una aportació històrica al canvi de la Unió Europea. Des de les associacions de progrés de la Unió Europea hem de veure amb moltíssima simpatia les coses que fa el govern de Lionel Jospin."

que hi va fer posant en marxa un pla sobre l'ocupació... Quina esperança teniu sobre els plans del ministre Arenas o els del conseller Farreras?

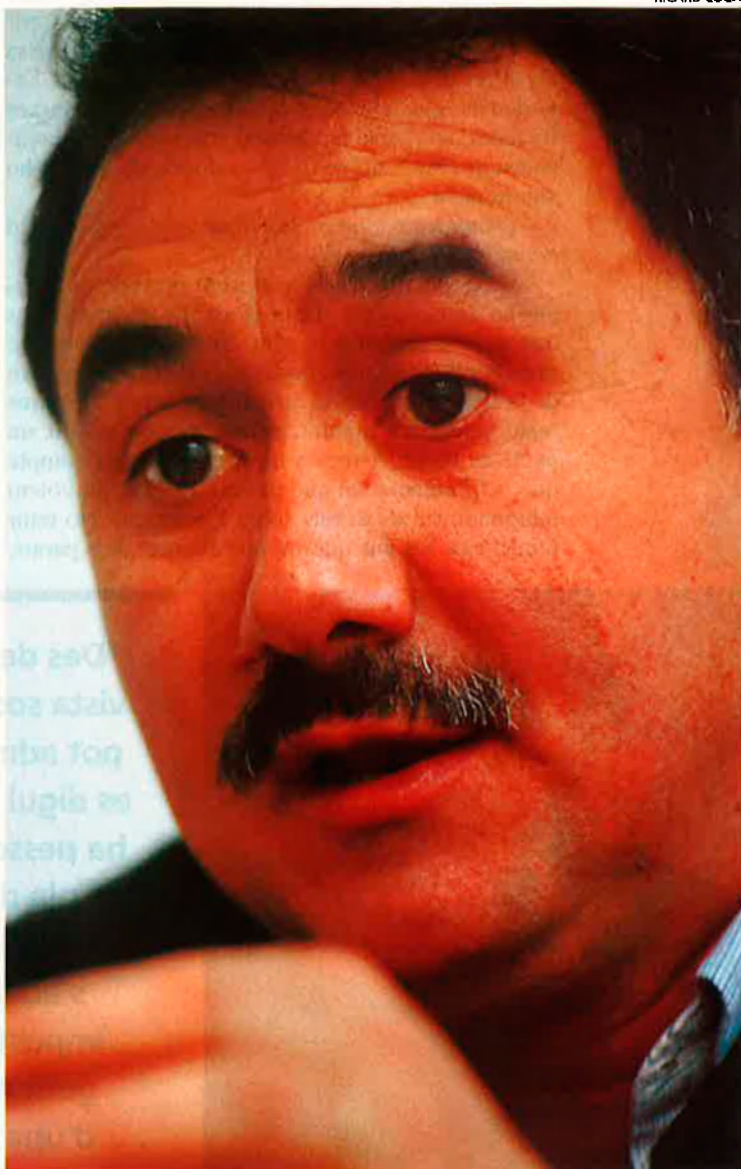
—En relació amb la Conselleria de Treball..., em fa l'efecte que no ens en sortirem, i ells tampoc. Fins ara, el govern de la Generalitat havia anat tirant..., quatre competències per aquí, dues per allà..., però no havia tingut la responsabilitat i les competències de dirigir totes les polítiques actives d'ocupació. Es va fer un mal acord a l'hora de negociar el traspàs de l'INEM, dividint polítiques actives i passives. S'ha fet un mal negoci, perquè això genera problemes estructurals molt importants a les oficines. El personal de les oficines de l'INEM era polivalent i ara, amb aquest traspàs, pot haver-hi un parat que arribi a una oficina amb una cua llarguíssima i al costat hi hagi un funcionari que no faci re de re, però que no el pot atendre perquè és d'una altra administració i no té competències en la matèria. Per tant, el que han fet és burocratitzar i oferir un pitjor servei.

Dit això, cal dir que la Generalitat té plenes competències en matèria d'ocupació. I és que la competència de decidir qui reuneix totes les condicions per a cobrar les prestacions de la desocupació —les polítiques passives, que no han estat transferides— és més una necessitat de poder organitzar millor, que no pas una competència per a poder desenvolupar una política d'ocupació.

Això, ho dic perquè sovint començo a sentir responsables de la Generalitat que s'escuden en el fet de no tenir totes les competències... Tenen totes les de polítiques actives! Potser no han estat ben transferides... Ells deuen saber per què, en el seu moment, van pactar-ho així amb el PP. Estic convençut que van arribar a aquest acord per ignorància i no sabien de què parlaven, quan es referien a polítiques actives i passives.

—Quines idees teniu sobre les polítiques d'ocupació?

—Volem desenvolupar un pla d'ocupació, amb l'administració que en té les competències, amb tres elements clau. N'és un la creació d'ocupació neta. Volem posar en marxa algunes experiències de reducció de la jornada laboral, amb ajuts de l'administració, i que es destinin recursos a posar en marxa els nous jaciments d'ocupació en tres àmbits bàsics: els serveis socials, els *media* i els serveis relacionats amb ensenyament i sanitat. Un altre tema, i potser és el que ens ha donat més maldecaps, és la nova configuració de l'INEM. S'ha d'anar cap a una oficina d'ocupació amb participació sindical, empresarial i municipal. Finalment, hi ha un altre punt, aparentment menys important, però que per nosaltres és crucial: la formació. Volem avançar en la creació del Consell Nacional de la Formació Ocupacional, com un ens que agrupi la definició de les polítiques de formació de casa nostra. És necessari un cicle de formació que tingui en compte les professions del futur, de les quals només es parla estadísticament. Per això volem aquest organisme, també amb la idea que algun dia, espero que no gaire llunyà, es pugui tendir

cap a una descentralització del Forcem, amb més competències per als agents socials dels territoris, i no sols per al govern de la Generalitat. Dic això perquè em fa l'efecte que el govern català molt sovint té la temptació d'aparèixer com si fos tota la societat. Però cal tenir present que els agents socials també formem part del país. Per tant, és tant transferit a Catalunya el Forcem si el gestiona CC OO de Catalunya, Foment del Treball i nosaltres mateixos, com si el traspàs es fa al govern de la Generalitat.

—I els veu receptius a aquests plantejaments...?

—Hi havia una falta absoluta d'interès, en una primera etapa...

—Hi havia?

—Hi havia. Sobretot perquè crec que la Conselleria de Treball no tenia política. Sé que el que dic és una cosa molt forta, però n'estic absolutament convençut. No fa gaires dies que ho vaig dir al conseller, eh! Ho vaig comprovar en el debat que va haver-hi, fa un any, al Parlament de Catalunya. Després d'una

"Es va fer un mal acord a l'hora de negociar el traspàs de l'INEM, en dividir polítiques actives i passives. Estic convençut que van arribar a aquest acord per ignorància i no sabien de què parlaven."

intervenció de dues hores del conseller, vam sortir pensant que li agrada fer conferències del que passa als altres països, però que no sap què fa a casa. Segurament que ara elabora una política a marxes forçades, una mica producte d'aquestes noves competències. Per tant, no hi havia disposició i ara s'ho van rumiant.

—*Quant de temps us heu fixat per arribar a un acord amb la Generalitat?*

—Crec que no hem d'anar amb presses, ni allargar-ho sense motiu. Hem d'assolir compromisos que puguin arribar a la gent. Si això es fa en cinc dies, bé. Si és un més, perfecte... Però, si el govern de la Generalitat no vol arribar a un acord, nosaltres mantindrem les mobilitzacions, perquè assolir un pacte és bàsic. A més a més, cal tenir en compte que, a diferència del que passa a França, no volem marginalitzar els debats sobre l'ocupació. No tenir feina ha de ser una qüestió no solament dels parats,

RICARD CUGAT

“Des del punt de vista social, no es pot admetre que es digui que no hi ha pessetes per a un pla d'ocupació i, a la vegada, que s'abaixin els impostos de la gent més rica d'una manera absolutament indigna.”

“A la cimera de Luxemburg, vam veure la veritable cara del PP i d'Aznar, de dretes, ultraliberal, ultraconservador... Sembla que vol ser la nova Thatcher de la UE.”

sinó del conjunt dels treballadors i les treballadores.

—*Qui representa l'atur marginal aquí?*

—Per manca de noves articulacions, sovint es diu que no, però crec sincerament que som els sindicats.

—*Però el que ha passat a França no ha estat una mena d'advertència als sindicats europeus?*

—La situació francesa, des d'un punt de vista sindical, cal analitzar-la bé. El sindicalisme francès, per exemple, és un dels que menys afiliació té d'Europa. França és també un país que sempre s'ha distingit pel fet de ser pioner i per aquests esclats socials, amb una certa freqüència, que marquen la tònica...

—*I sobre el ministre Arenas...*

—A la cimera de Luxemburg, vam veure la veritable cara del PP i d'Aznar, de dretes, ultraliberal, ul-

traconservador... Sembla que vol ser la nova Thatcher de la UE. Es devia creure que, tenint els alemanys al darrere, podia fer la seva. A la cimera va negar-se a tot. Però francesos i alemanys arriben a un acord, s'acaba la discussió i Aznar queda a contra-peu. Quan torna de Luxemburg, es troba la resposta d'oposició i sindicats. Llavors, el seu ministre de Treball, l'encarregat d'arreglar tots aquestes ficades de peu a la galleda, diu que es farà un pacte d'ocupació estatal. Ara el discutim.

Però, a mi, em sembla que, des del punt de vista social, no es pot admetre que es digui que no hi ha pessetes per a un pla d'ocupació i, a la vegada, que s'abaixin els impostos de la gent més rica, d'una manera absolutament indigna. Joestic convençut que molts dels votants del PP no ho entenen.

De totes maneres, encara que a Madrid es faci un pacte —que seria positiu—, cal aconseguir un acord a Catalunya. I vull que amb això quedi clar que fem

una gran contribució a la normalització del país. En aquest país, que es troba en un procés de construcció, crec que nosaltres hi hem de tenir un paper. Construir Catalunya es va fent de dia en dia. Es fa negociant, construint..., no pas gestionant malament.

Una de les característiques de la Generalitat republicana, era precisament això, que anava una mica al capdavant. I, sobretot, procurava que tota la societat avancés. Hi ha gent que pot estimar Catalunya per raons de naixement, per raons de llengua, de cultura, però n'hi ha que s'incorporaran al país per una bona gestió. Si no, quina diferència hi ha entre un ciutadà que sigui a l'Aragó i un altre que sigui a Catalunya?

—*Els símbols...*

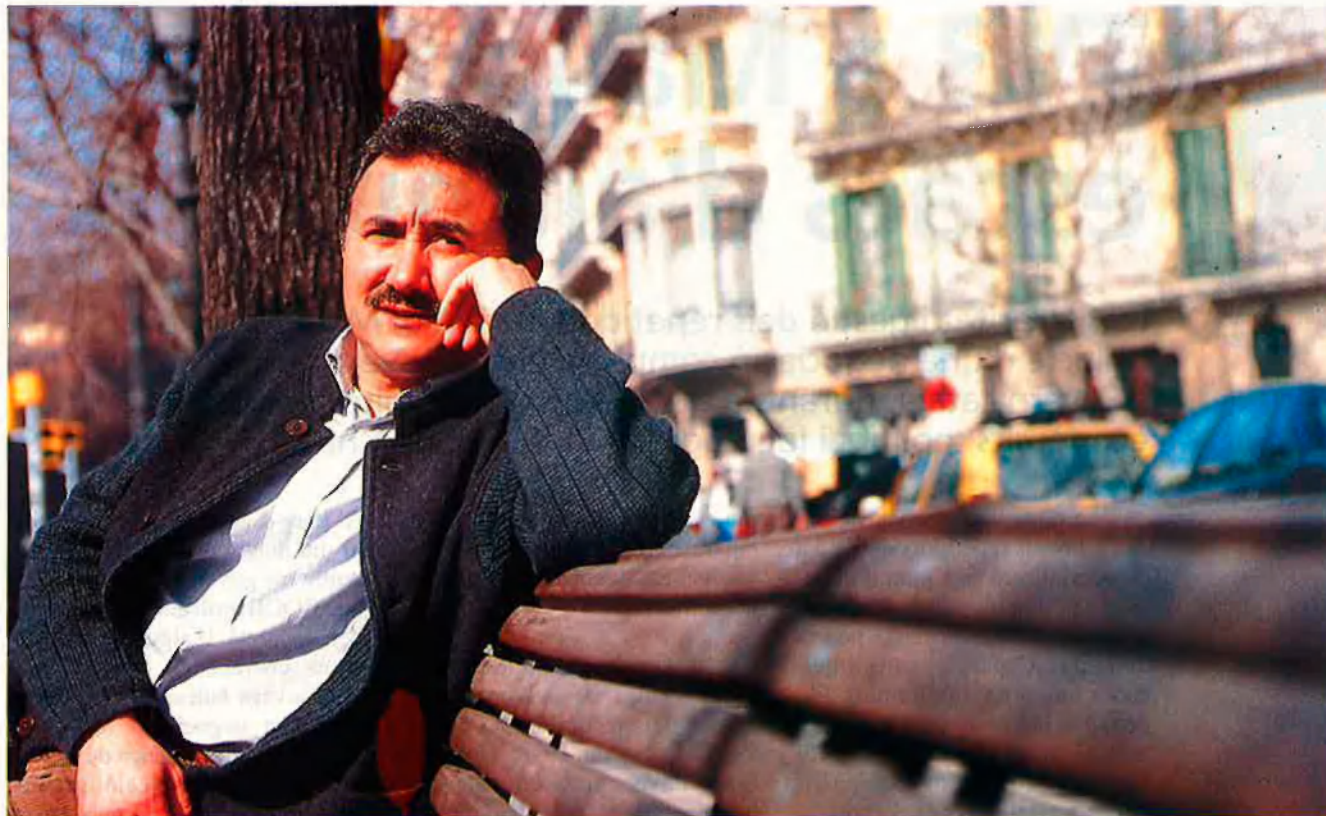
—... Els símbols, el govern i els consellers. Aleshores, et plantejges si això és suficient? Home, hi ha gent a Catalunya que considera que això és molt important. Però la

resta de gent, com la captarem —en el millor sentit de la paraula— per a l'autonomia i per a Catalunya? Hem de demostrar-los que s'hi gestiona més bé. Em fa l'efecte que la societat catalana demana una mica això: “Escolti'm, gestioni'm millor”.

—*El Congrés de Catalunya què ha de significar per a l'UGT? Hi ha gaires canvis a fer al sindicat?*

—Home, representa la consolidació d'un projecte que es va iniciar ara fa vuit anys, amb unes fites que, en bona part, crec que hem aconseguit.

Hi hem introduït alguns elements de futur que són importants. N'és un la creació d'una assegurança per vagues. Dic assegurança perquè vull fugir del concepte de caixa de resistència. No la volem per fer més vagues, sinó per oferir un servei més a la gent.

També volem un equip de direcció que feminitzi una mica el sindicat, volem fer un pas més enllà en aquest punt. I hem de perseguir un equip de direcció que tingui més presència del que és avui la societat catalana: gent jove i, si pot ser, amb una certa precarietat, per tal que puguin aportar les seves experiències en el món laboral. L'obertura del sindicat per mirar de treure'n qualsevol mena de contingut partidista, és un altre dels objectius.

—*Llavors, els vincles amb els socialistes s'han acabat...?*

—Crec que és una cosa que forma part de la nostra història, a la qual tampoc no volem renunciar, eh! És el patrimoni comú que tenim amb el PSC, però només és això.

—*Com la tenim, la creació d'un marc de relacions laborals propi de Catalunya...?*

—S'ha teoritzat molt sobre el marc de relacions laborals català, i a vegades la gent que teoritza té pocs coneixements de sindicalisme.

El model que volem desenvolupar serveix en qualsevol de les situacions polítiques plantejables. Cal una articulació. En aquests moments, ha de ser amb les comunitats amb què tenim més interrelació econòmica, que ara són les comunitats que formen l'estat espanyol. Però, a partir d'aquí, cap on hauríem d'anar? Cap al marc europeu, cosa que de fet ja anem fent. Hi ha experiències d'empreses que ja negocien convenis col·lectius europeus.

Però, mentrestant, hem de consolidar el marc català, que gairebé no existeix. Convenis d'àmbit de Catalunya, n'hi ha ben pocs...

—*Cada vegada menys?*

—No, avancem. No n'hi havia cap, perquè eren d'abast provincial. Es tracta d'arribar a un sistema de negociació d'àmbit català, que creiem que ha de ser l'àmbit més important. Però cal deixar oberta, en algunes qüestions, la negociació estatal i, per sota, la negociació en l'àmbit de l'empresa. Però, si en vint anys som capaços, tots plegats, de començar a visualitzar el que ha de ser el marc de relacions laborals a Catalunya, crec que ens podem donar per satisfets. No és una tasca fàcil, eh!

—*Per què no s'ha fet res?*

—Doncs que ho responguin Foment i el govern de la Generalitat, que quan el govern vol ja colla, eh! La veritat és que la Conselleria de Treball no hi ha tingut gaire interès.

—*No hi ha tingut gaire interès, o ja li ha anat bé que no existís un marc laboral català fort?*

—Bé, crec que és la mateixa cosa. El govern de la Generalitat, en determinats aspectes, prioritza més les qüestions de caire econòmic que no les de construcció nacional. També he de dir que el president Pujol no ha mantingut una posició tan tancada en aquest punt. Però, al final, el que compta són els fets. El govern de la Generalitat, que és un govern que té unes relacions privilegiades amb el món econòmic català, podria haver fet alguna cosa. Jo crec que, al sindicalisme català, ningú no li pot donar lliçons de construcció d'un espai propi. I, quan dic ningú, també s'hi inclou la coalició que governa Catalunya.

"El vincle amb els socialistes crec que formen part de la nostra història, a la qual tampoc no volem renunciar, eh! És el patrimoni comú que tenim amb el PSC, però només és això".

Jordi Fortuny / Enric Rimbau